

Tijd.

Een ongrijpbaar en onbegrijpelijk woord....

Ongrijpbaar: we kunnen 'tijd' niet vastpakken, oppakken, bewaren in een doosje.

Onbegrijpelijk: wie begrijpt het voortgaan van de tijd, het begin, het einde, als er al een einde is...

Tijd, we zijn eraan onderworpen, het neemt ons leven in haar hand.

Tijd kleurt onze haren grijs, kerft sporen in onze huid, doet ons groeien en krimpen, verandert ons en houdt ons ook hetzelfde....

Tijd, mensen kunnen niet anders dan denken in tijd.

Gisteren, vandaag, later....

Het mensenleven is immers ingeklemd tussen toen en later, we leven in dat smalle stukje nu, dat eigenlijk gelijk verglijdt tot toen, dat wacht op later, dat pas ophoudt als we uit de tijd vallen...

Omdat we mensen van de tijd zijn denken we ook in tijd, in oorzaak en gevolg. We proberen te achterhalen waarom dingen zo lopen als ze lopen, we zoeken naar oorzaken voor de gevolgen. Waar komt het door, wat ligt aan de basis van de crisissen waar we vandaag in leven: vervuiling, klimaat, oorlog, massale onvrede, corona....

Denken in oorzaak en gevolg leidt tot denken in aanstichters, daders, en slachtoffers. Maar hoe zouden we anders naar onze wereld, onze tijd, ons leven, kunnen kijken, geketend als we zijn aan de tijd....

U hebt als jaarthema "Midden in de, of deze, tijd" gekozen.

Vluchtig lezend las ik 'In het midden van de tijd' en ik dacht gelijk: dat is een makkie. In het midden van de tijd, dat is immers in onze wereld Christus, onze redder en verlosser.

We delen de geschiedenis immers in, in Voor Christus en Na Christus.

Christus als middenstip, als grote verdeler binnen de geschiedenis....

Vreemd als je hier bij stilstaat: voor en na Christus, maar waar is Christus zelf dan gebleven?

Eigenlijk zou ik liever spreken over het jaar 2022 van Christus, of zoals het in onze taal plechtiger en ouderwets klinkt: het jaar des Heren 2022.

Dan trek ik dit eigenste jaar, 2022, dit jaar waar we midden in staan, bij Christus.

Dan koppel ik het leven nu aan Christus, dan zijn mijn uren en mijn dagen deel van Christus, dan voelt het alsof ik hem bij mijn leven van vandaag betrek. Misschien dat ik dan ook anders leef?

Het jaar 2022, het nieuwe seizoen 2022 – 2023.

Een nieuw seizoen van kerkgang, midden in deze tijd.

Deze tijd, met al zijn vragen, zijn vreugde, zijn pijn, zijn verdriet, zijn lachen en huilen, zijn geboorte en dood.

Leven in deze tijd.

Een moeilijke tijd, met zoveel lastige vragen en problemen, crisis links en crisis rechts, angst voor de toekomst, heimwee naar het verleden, toen alles beter scheen.

Misschien is het wel nooit anders geweest, hebben mensen zich altijd zorgen gemaakt over het leven in hun dagen.

Ik heb een jaartje meegelopen bij Egyptologie. We bekeken teksten in het hiërogliefs, uit het oeroude Egypte. Ik herinner me een tekst die over de problemen en zorgen rond de opgroeiende jeugd handelde en weet nog dat ik toen dacht: er is werkelijk niets nieuws onder de zon....

Leven in deze tijd, de enige tijd die we hebben, die we ooit zullen hebben in ons leven dat zich afspeelt op die smalle grens tussen toen en straks.

Hoe willen, moeten we in deze tijd leven?

Hoe willen, moeten we als christenen in deze tijd leven?

Voldoen de oude antwoorden nog?

Moeten we pleiten voor vrede, verdraagzaamheid, voor overleg, wanneer er een mens opstaat die zijn hart verhard en kiest voor oorlog?

Hoe gaan we om met het toenemende geweld, zowel fysiek als verbaal?

Trekken we ons terug in onze warme en fijne groepen waarbinnen we onze bezorgdheid op afstand uitspreken? Sluiten we ons op in onze eigen bubbel? Voelen we ons meer en beter omdat wij onze emoties beschaafd uiten? Oordelen we, misschien weleens te makkelijk?

Hoe leven wij ons leven in deze tijd?

Hoe leven we in het jaar 2022 des Heren als volgelingen van Jezus Christus?

Ik denk dat een centrale vraag is: waar leven we uit? Wat is de basis waar ons leven op gebaseerd is? Wat is de diepste grond van ons bestaan?

Waar is ons huis op gebouwd, zo zou de vraag ook kunnen luiden. Het huis van ons leven....

Bouwen we op zand? Of op een rots?

Spoelt deze tijd de bodem weg onder ons bestaan of weten we ons ondanks alles veilig geborgen?

En wanneer we kiezen voor een leven wat gebouwd is op God moeten we ook nog vorm geven aan die keuze. En dan zijn die aloude woorden die God sprak op de Sinai een richtlijn voor ons leven: Jij zult.... Mooi, die ouderwetse lezing: je zult, een gebiedende en een toekomstige tijd.....

Maar wat doen we met vragen waar we niet direct een antwoord paraat hebben, vragen die complex zijn. Ik denk dan aan vragen rond abortus, het functioneren van de overheid, vluchtelingen, oorlogshitsers, politici die een sfeer van angst en onzekerheid creëren, om vragen die onszelf raken in onze eigen comfortabele bubbel....

Dan is het in ieder geval goed om elkaar te hebben, om samen de vragen te bespreken, om verschillende meningen en zienswijzen naast elkaar te leggen en zo te proberen een manier te vinden om ermee om te gaan, misschien zelfs een antwoord.

Een open gesprek pleit voor diversiteit in onze gemeente, dat vraagt om vrijmoedigheid om je uit te spreken, om veiligheid zodat iedereen zich uit durft spreken, om respect voor elkaar.

Een open gesprek vraagt om open ogen en oren. Soms zijn er profeten onder ons die de juiste weg kunnen wijzen. Het lot van profeten is helaas dat het te vaak gebeurt dat we achteraf constateren dat ze gelijk hadden....

En dan is er nog iets nodig, nog iets van vitaal belang.

We hebben een visioen nodig om ons op te richten, een stip op de horizon. Ergens, soms heel diep verscholen, ergens in een mensenhart, leeft iets van heimwee naar een goed leven, naar een wereld waarin ieder mens, ieder dier, elke boom en plant, tot zijn en haar recht komt. Heimwee naar wat we niet eens kennen op wereldschaal, waar we soms even iets van proeven. Die momenten dat alles op zijn plaats valt, dat alles goed is...

Leven met de belofte van een visioen, weten waar je naar toe gaat, je inzetten voor een nieuwe wereld. Dat geeft moed, vertrouwen, hoop, richting....

Ik wil afsluiten met een verhaal over Nelson Mandela dat ik ooit eens heb gehoord bij Huub Oosterhuis, een verhaal over een man die leefde vanuit een visioen.

‘In november 1962 werd Nelson Mandela tot vijf jaar gevangenis veroordeeld; op 12 juni 1964 werd dat levenslang op Robbeneiland. Hij vroeg om boeken, hij kreeg een blanke bijbel.

In de nacht van 8 februari 1965, toen hij pas tweehonderdveertig nachten levenslang gevangen zat verscheen hem een engel die tot hem sprak: "Vraag maar wat je wilt".

Mandela vroeg hem: "Wat betekenen de woorden 'de beker drinken die ik drinken moet?'" De engel antwoordde: "De beker van de eenzaamheid, de dorst, de wanhoop, de walging, het niet meer weten, een beker als een zee zo vol".

"En", vroeg Mandela, "nu je me toch verschenen bent zeg me: zal ik het kunnen?"

Toen hief de engel zijn handen omhoog als in een gebed, toen zag Mandela, drie seconden lang, een stormende zee en daarachter een hooggebergte tot in de wolken. En hij wist dat hij zijn eigen leven zag.

“Dank je,” zei hij, “ik begrijp niet, maar ik weet; dank je wel dat je gekomen bent”. En de engel ging van hem heen.

Vijfentwintig maal driehonderdvijfenzestig nachten later, op 8 februari 1990, had hij de zee leeggedronken en kon hij oversteken naar het vasteland, het mooiste land op aarde. Toen begon de beklimming van het gebergte.

Ik kan mij geen enkele vorm van volharding denken, geen enkel duurzaam engagement, zonder drie seconden mystieke ervaring.

Mystieke ervaring is: dat het visioen je vastgrijpt en vasthoudt. Je weet het zeker. Je weet alles. Dat het zo is als het is, en dat het anders moet, en dat het anders kan’.

Mogen we dit nieuwe seizoen instappen geworteld in een stevige basis die stormvast is, mogen we vormen en woorden vinden om die basis te vertalen in het leven van alledag, mogen we hopen, bidden, vertrouwen op een toekomst die in Gods hand ligt.

Ik wens u een goede en gezegende reis.

AMEN